

GRONINGER

ALGEMEEN

VOOR

STAD GRONINGEN

COURANT.

DAGBLAD

DE

EN OMMELANDEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen presenteren bij Inschrijving met geslotene Biljetten te Herbesteden:

Het **ONDERHOUDEN** van den WEG, bijlangs de rivier de A, van *Platenburg* tot aan de *Nieuwe Schans*; zijnde de Uithesting van dit Perceel aan den Laagsten Bieder niet gegund, en waarvan de Briefjes, vóór of op den laatsten dezer maand, ter Stads Secretarij moeten ingezonden worden, alwaar ook de *Condiën* ter lezing liggen.

GRONINGEN den 14 Junij 1838.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAM.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen — ontvangen hebbende eene Aanschrijving van den Heer Gouverneur dezer Provincie, gedagteekend den 14 Junij 1838, no. 1a, opzigtelijk de thans onder het Rundvee in sommige Provinciën van dit Rijk heerschende Longziekte, en de door Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken aanbevolene naleving van de op dit stuk bestaande verordeningen, en bepaaldelijk van art. 459, 460 en 461 van het nog in werking zijnde Wetboek van Strafrecht, ter voorkoming der verdere verbreiding dier ziekte —

Herinneren de belanghebbenden bij deze aan de verordeningen, vervat in de opgemelde artikelen van het Wetboek van Strafrecht, ten welken einde dezelve hier onder woordelijk zijn opgenomen, wordende een ieder, wien zulks aangaat, bij deze ten ernstigste aangemaand, om, in geval zich onverhoopt eenige besmettelijke ziekte onder deszelfs Rund- of ander Vee alhier mogt vertoonen, zich op het zorgvuldigst naar die verordeningen te gedragen, opdat de onberekenbare schade, die hij verzuim daarvan en daaruit volgende verbreiding der ziekte, zeer waarschijnlijk, zoude worden veroorzaakt, moge worden verhoed.

En opdat deze kome ter kennis van een' ieder, zal dezelve worden gedrukt en aangeslagen, en voorts in de *Groninger Courant* geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 18 Junij 1838.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAM.

Art. 459. Ieder Houder of Oppasser van Dieren of van Melk- of Slagtheesten, die verdacht zijn van aangedaan te zijn van besmettelijke ziekte, die niet dadelijk kennis daarvan gegeven zal hebben aan den Maire der Gemeente, waar zij gevonden worden, en die zelfs, vóór dat de Maire op die kennisgeving geantwoord heeft, deze Dieren, of Melk- of Slagtheesten niet opgesloten gehouden zal hebben, zal gestraft worden met eene gevangenis van zes dagen tot twee maanden, en eene geldboete van zestien tot tweehonderd franken.

Art. 460. Desgelijks zullen gestraft worden met eene gevangenis van twee tot zes maanden, en eene geldboete van honderd tot vijfhonderd franken, diegenen, die, in weerwil van het Verbod der Regering, hunne besmette Dieren of Beesten onder anderen zullen hebben laten loopen.

Art. 461. In geval uit dit laten loopen onder andere beesten eene besmetting onder ander Vee ontstaan is, zullen diegenen, die het Verbod der Regering overtreden zullen hebben, gestraft worden met eene gevangenis van twee tot vijf jaren, en eene geldboete van honderd tot duizend franken; alles onverminderd de uitvoering der Wetten en Verordeningen, betreffende de Veeziekten, en de oplegging der straffen daarbij gesteld.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen presenteren bij Inschrijving met geslotene Briefjes, in 2 percelen:

De **LEVERANCIE** van het **MAKEN** en **LEVEREN** van onderscheidene **KLEDINGSTUKKEN** voor de **SCHOUTEN**, **AGENTEN** van **POLICIE** en **DIENAREN** van den **NACHTSCHOUT**; zullende de Monsters van het Laken en de *Condiën* van heden af ter Stads Secretarij ter lezing liggen; terwijl de Briefjes aldaar, vóór of op den 27 dezer maand, moeten worden bezorgd.

GRONINGEN den 21 Junij 1838.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen brengen bij deze ter kennis van allen, die daarbij belang hebben, dat gedurende de **AFBRAAK** van de **WATERBOGEN** boven het **WINSCHOTERDIEP** bij het **KLEINE POORTJE** te dezer stede, met de aankleve van dat werk, de **LANDSCHUITEN**, welke hare Legplaats aan de Oostzijde van den Wal aldaar hebben, zullen **AANLEGGEN** van den **Steenpoortboog** af tot aan den **Musschengang**, en dat aldaar gedurende dien tijd **geene Turfschepen** mogen liggen, als welke dan alleen zullen mogen liggen **tusschen den Musschengang** en den **Poelepoortboog**, Oostzijde van het Diep.

Dat gedurende denzelfden tijd, van den **buitensten boom** af tot aan den **Steenpoortboog**, **geene Schepen** zullen mogen liggen, dan alleen die, welke door het **Damsterdiep** moeten passeren, zullende deze laatsten niet verder naar de Poort, dan aan den **Westelijken Muur** van de **Behuizing de Nieuwe Karper** of het **Klokhuisje** mogen liggen.

Dat de **VAART** van **SCHEPEN** door den **boog**, gedurende genoemden tijd, ter voorkoming van ongelukken en belemmering in den arbeid, niet anders zal mogen plaats hebben, dan des morgens van 8 tot 9 uren, des middags van 12 tot 1 uur en des avonds van 8 tot 9 uren.

Zullende eindelijk, zoodra een begin wordt gemaakt met het **SLAAN** van den **DAM** tot de **afbraak** van het **midde penant**, **geene** van de **grootste SCHEPEN**, welke gewoonlijk turf afvoeren, meer kunnen passeren door het voor de vaart van kleinere Schepen overhijvende gedeelte van den **Westerboog**, zoodat de vaart voor de bedoelde **GROOTSTE SCHEPEN** alsdan **GESLOTEN** zal zijn.

En opdat deze kome ter kennis van een' ieder, zal dezelve worden gedrukt en aangeslagen en in de *Groninger Courant* geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 21 Junij 1838.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

Wordt geadverteerd, dat ter Stads Secretarij ter lezing liggen de **CONDITIËN** voor de **LEVERING** van de **RAAP**-, **LIJN**- en **PATENTOLIE**, ten dienste der **VERLICHTING** in de Stad, gedurende de maanden Augustus, September, October, November en December 1838, Januarij, Februarij, Maart, April en Mei 1839, en wel met geslotene briefjes, welke vóór of op den 30 Junij 1838 door de gegadigden kunnen bezorgd worden.

De met onbepaald verlof zijnde **Schutter**, van het 2de Bataljon der 2de Afdeling **Mobiele Groningsche Schutterij**, **REININK HERE HUBBES**, wordt bij deze opgeroepen, om zich ten spoedigste ter Secretarij der Stad Groningen te voegen.

De **ADMINISTRATEUR** van 's **RIJKS** **SCHATKIST** in de Provincie Groningen adverteert, dat hij hem ontvangen zijn de **BETAALSROLLEN** wegens **TRAKTEMENTEN**, **ENZ.**, over het **tweede kwartaal van 1838**, aankomende de **Regterlijke Ambtenaren**, de **Hoogleraren**, **Studenten** en **Ambtenaren** aan de **Hoogeschool**, de **Onderwijzers** der **Latijnsche** en **Lagere Scholen**, de **Hervormde** en **Luthersche Predikanten**, **Doopsgezinde Leeraren**, **Roomsche-Katholieke Pastors**, de **Ambtenaren** van het **Kadaster**, de **Posterijen**, **Waterstaat**, **Marine** en van 's **Rijks Munt**; waarvan de **Uitbetaling** aan de belanghebbenden zal geschieden ten **Kantore-Generaal**, des morgens van 9 tot 12 uren, en bij de **Ontvangers** van 's **Rijks** **middelen**.

GRONINGEN

den 21 Junij 1838.

De Administrateur voornoemd:

Namens denzelfden,

J. WOLTERS, Boekh.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER **DOMEINEN**, **WEGEN**, **VAARTEN**, **ENZ.**,
IN HET 2DE **RESSORT**.

AGENTSCHAP GRONINGEN.

VERPACHTING.

Op **DINGSDAG** en **WOENSDAG**, den 3 en 4 Julij 1838, telkens des namiddags precies te twee uren, zal, door den **AGENT** van het **DOMEIN** in de Provinciën *Groningen* en *Drenthe*, ten overstaan van een **LID** uit het **PLAATSELIJK BESTUUR** der Gemeente *Termunten*, publiek, op de plaats zelve, in 126 Percelen, op den eerstgenoemden dag de ééne helft en op den volgende dag de andere helft, worden **Verpacht**:

Het op 's Rijks Aanwassen in den Dollard, achter de Binnen-Æ gelegen, onder de Gemeente Termunten, op wortel staande KWELDERGRAS.

Na afloop der **Verpachting** bovengemeld, zal ter **Verhuring** worden aangeboden:

De Beweiding met Schapen der Rijks Aanwassen, verdeeld in vier Percelen.

Gegadigden kunnen inzage der **Voorwaarden** der **Verpachting** bekomen ten **Burele** van den Heer **ADMINISTRATEUR** der **DOMEINEN** in het 2de **Ressort**, te *Amsterdam*, ter **SECRETARIJ** van de Gemeente *Termunten*, alsmede bij **J. G. KUIPER**, **Opzichter** der **Domeinen** in het **Agentschap Groningen**, te *Leermens*, en eindelijk bij **Den Agent voordr.: CANTER-CREMERS.**

Aan de daarbij belanghebbenden wordt bekend gemaakt, dat de **Passagie** over de *Nieuwe Klapbrug* te *Winschotersyl* op den 39 dezer wederom is **GEOPEND**.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

WEENEN den 10 Junij.

Te *Triest* heeft men een' brief ontvangen van den kapitein van de stoomboot *Giovanni*, uit *Syra* geschreven, waarin deze meldt, dat, toen hij den 21 Mei, des morgens 2 uren, het vuur in de machine deed aanleggen, om van *Alexandrie* te vertrekken, hij eene groote vlam in het arsenaal van den **Onder-Koning** gewaar werd, welke hij spoedig voor die van een in vlam staande groot linieschip herkende. Te half zes, toen zijne stoomboot vertrok, was het Egyptisch linieschip bijna eene roof der vlammen geworden. De wind was stil en het brandende schip lag van de andere schepen verwijderd, zoodat hij meende, dat de brand zich daarbij wel zoude bepalen.

Van den 15den. Gisteren is de Keizer door eene ongesteldheid aangetast, welke sedert is gebleken de mazelen-ziekte te zijn. Tot heden heeft zich echter de ziekte zoo zachtvaardig betoond, dat niet de minste bezorgdheid is opgevat en zelfs nog niet het besluit is genomen, of er wel geneeskundige bulletins zullen worden uitgegeven; ook de eerstgeboren zoon van den aartshertog *Frans Karel* is door dezelfde ziekte overvallen.

BERLIJN den 15 Junij.

Het **Turksche gezantschap** wordt bij ons steeds meer en meer familiair en schijnt zich aan onze gewoonten te gewennen en daarin genoegen te vinden. Inzonderheid is de gezant *Kiamil-pacha* met de ontvangst op de jongste feestelijkheden ten hove zeer tevreden, waarbij hij met veel onderscheiding werd behandeld. Hij zal thans trachten zich de militaire instellingen en industriële bedrijven eigen te maken en dien-aangaande verslag aan zijnen Souverein toezenden. Wie den pacha nader heeft leeren kennen, kan hem niet anders, dan als eenen bedaarden, beleefden en schranderen man aanmerken, in welken de Groote Heer eene goede keuze heeft gedaan. Onder het personeel der ambassade vindt men enkele lieden, die de Duitse taal met vlijt beoefenen, welke zij dan ook uit hoofde van hunnen bekenden bedaarden gemoedsaard gemakkelijk zullen aanleeren. Zij verrigten dagelijks viermaal hunne gebruikelijke gebeden en verzuimen niet het minste wat hunne godsdienst en gebruiken medebrengen. Zij houden den naam van Turk voor eene beschimping en hebben zulks reeds herhaaldelijk met afkeer te kennen gegeven.

— Uit *Erdmendorf* in *Silezië* is het bedroevende berigt ontvangen, dat de aldaar op kosten des Konings nieuw gebouwde kerktoeren is ingestort, waarbij meer dan 15 menschen moeten zijn omgekomen. De Koning, die op den 18 dezer naar dit eerst onlangs aangekochte domein wilde vertrekken, moet daarover uiterst bedroefd wezen. Een dergelijk ongeluk is eergisteren nabij onze hoofdstad voorgevallen. Het 3 mijlen van hier gelegen stadje *Oranienburg* is gedeeltelijk de prooi der vlammen geworden; bijzonderheden weet men nog niet.

FRANKFORT den 15 Junij.

(Part. Corr.) Om u datgene te melden, wat mij uit goede bronnen nopens den tegenwoordigen stand der **Hollandsch-Belgische kwestie** is verhaald, zoude ik slechts de berigten hebben te herhalen, welke u aangaande deze kwestie reeds uit 's *Gravenhage* en *Londen* zijn toegekomen. Die berigten bevestigen zich volkomen, wat de **Noordsche Mogendheden** en **Engeland** betreft; ook het kabinet der **Tuilleriën** moet deszelfs gevoelen hebben te kennen gegeven op eene wijze, dat, hoe gaarne men daar misschien zage, dat gansch **Luxemburg** aan het jonge **België** werd toegevoegd, van dien kant geen ondersteuning van de onredelijke **Belgische** vorderingen te verwachten is. De **Londensche Conferentie** zal zich kort na de kroonning van koningin *Victoria* weder formeel constitueren; want tegen dien tijd zullen aan de vertegenwoordigers der vijf groote Mogendheden de vereischte instructiën zijn toegezonden. Wat de **Luxemburger territoriale-kwestie** aangaat, is te *Frankfort* wel nog geene definitieve beslissing gevallen, die trouwens hier ook zoo spoedig nog niet zal genomen worden, doch ten dezen opzichte hoort men in **Duitschland** slechts ééne stem, en deze is tevens het gevoelen van de **Duitsche** gouvernementen. Wanneer een gedeelte van **Luxemburg** door het **Duitsche** verbond aan **België** wordt overgelaten, is dit het uiterste, wat **Duitschland** toestaat en kan toestaan; is dit de laatste concessie, welke de **Vorsten** van **Duitschland**, zonder krenking van de heilige belangen en regten hunner staten, zullen kunnen verleen, ten einde tot de instandhouding van den algemeen gewenschten vrede ook het hunne bij te dragen, en mede te werken tot het doen ophouden van eenen provisionelen toestand, die zoo dikwijls door **België** zelf tot voorwendel is genomen van hatelijke en onregtvaardige declamatiën tegen geheel oostelijk Europa. Indien **België** op deszelfs aanmatigingen mogt blijven staan en meer eischen, dan waarop het regt heeft, zoo kan het zich op een weigerend antwoord voorbereiden; dit is even gewis, als het zeker is, dat tegen de verbindende kracht van het traktaat der 24 artikelen slechts nietige schijnredenen door **België** kunnen worden aangevoerd. Het **Brusselsche** kabinet heeft zich dan ook tot dusverre zoo stil gehouden, dat een krachtdadige stap in geen opzigt van henzelve te verwachten is. Van waar zoude het de kracht ook ontleenen? Het kabinet der **Tuilleriën** wenscht den vrede te zien handhaven en voedt de hoop, dat de **Hollandsch-Belgische** aangelegenheden bij wijze van latere onderhandelingen tusschen **Holland** en **België** direct zullen worden afgedaan. De graaf *Molé* heeft dit uitdrukkelijk verklaard, en hij wist, toen hij deze verklaring gaf, hoe ver de toegeeflijkheid van **Holland** en **Duitschland** zoude gaan. De **Belgische** patriotten snoeven wel met hun trotsch devies *coûte qui coûte*. Doch wij vragen, of zij voor den wil van Europa niet zullen moeten onderdoen? Laat ons den gang der onderhandelingen gerustelijk afwachten; zij zullen onze wenschen bevredigen, dat de vrede niet gestoord zal worden en rijke vruchten zal dragen; zij zullen aan onze vaste overtuiging voldoen, dat onze belangen, onze regten niet opgeofferd zullen worden ten believe der belagchelike droombeelden van ettelijke revolutionairen.

— In een onzer nieuwblad (de *Frankf. Jahrbücher*) is de voorslag geopperd, om met het op den 29 en 30 Julij hier te houden groote muziekfeest de herinneringsviering te verbinden van de drie merkwaardigste tijdstippen in *Frankfort's* geschiedenis. In het jaar 838 werd *Frankfort* door Keizer *Lodewijk* den *Vromen* tot stad verheven. In het jaar 1338 verwierf het de territoriaal-heerschappij en verhefde tot eene vrije rijksstad. In het jaar 1813 herkeeg het deszelfs vrijheid van vreemde verdrukking. In het jaar 1838 zoude derhalve kunnen gevierd worden een feest

wegens het duizendjarig bestaan der stad, een vijf-honderdjarig bestaan als vrije rijksstad en eene vijftienvijftigjarige verworvening van vrije stad. Het denkbeeld tot een zoo zeldzaam feest heeft hier van ingang gevonden; het tijdstip is ook waarlijk niet kwalijk gekozen; want op die beide dagen zal Frankfort de schouwplaats van groote feestelijkheden zijn. Ter deelneming aan het muziekfeest hebben zich ongeveer 700 vreemde kunstliebhouders aangeboden, terwijl het getal leden der verschillende zang- en muziekverenigingen hier ter stede omtrent 800 bedraagt. *Spohr*, de componist van *Faust*, heeft beloofd de leiding van het concert op zich te zullen nemen. De te ontvangen gelden zijn bestemd ter oprigting van een gedenksteen voor *Mozart*. Het aanstaande feest zal een echt nationaal feest wezen.

— Men schrijft uit St. Goarshausen, van den 11 Junij. Heden namiddag te 1 uur voer hier voorbij schipper *H. C. de Haas*, uit Rees, met eene lading koopmansgoederen uit Rotterdam naar Mannheim bestemd. Op het oogenblik, dat hij de zoogeuemde bank passeren moest, was het water, hetwelk zeer hoog stond, uiterst onstuimig. De hevige stroom veroorzaakte een' oogenblikkelijken stilstand, totdat de beide nieuwe jaaglijnen braken. Het schip, hetwelk bij het plotseling springen der lijnen op zijde geraakte en water schepte, dreef nu af en konde, ondanks alle pogingen, zoowel der manschap als der van hier ter hulp gesnelde lieden, eerst beneden St. Goarshausen aan wal gebragt worden. Verscheidene personen, waaronder de schipper, werden beschadigd. Schip en lading zijn ten gevolge der groote inspanning behouden, maar hoe groot de schade aan de onder in het schip liggende goederen is, kan men nog niet nagaan. Schipper *de Haas* zal met den grootsten spoed zijne reis voortzetten, om op de plaats zijner bestemming te lossen, hetgene hier niet geschieden konde.

— Een door sommige dagbladen verspreid berigt, alsof de Senaat dezer stad de op den Hardenberg zittende Frankforter staats-gevangenen kwijtschelding van straf zoude verleenen, is ten eenemale ongegrond. Men verneemt slechts, dat verscheidene dier gevangenen den Senaat deels om geheele kwijtschelding van straf, deels om verandering hunner gevangenisstraf in deportatie naar Noord-Amerika verzocht hebben; doch dat op die verzoeken nog geen besluit is genomen. Andere van die gevangenen willen volstrekt geene begenadiging vragen, maar de gevangenisstraf, waartoe zij veroordeeld zijn, ondergaan.

Van den 17den. Brieven van Florence melden, dat het voorgenomen tweede huwelijk van den graaf *de St. Leu* geheel opgegeven is, en dat het onwaar is, dat de graaf in oneenigheid met zijnen zoon den prins *Louis* zoude leven.

HANOVER den 16 Junij.

De Koning heeft het verzoek van den burgemeester dezer stad, om Z. M. aan het hoofd eener deputatie uit de stedelijke regering, bij gelegenheid van Hoogst-deszelfs verjaardag, te mogen begroeten, van de hand gewezen, ten gevolge zijner ontevredenheid over het gedrag der regering, door te protesteren tegen de akte, waarbij Z. M. de constitutie had ingetrokken; doch tevens heeft de hofcourant bekend gemaakt, dat de ontevredenheid des Konings alleen den magistraat betrof en zich geenszins uitstreckte tot de burgerij, die Z. M. als trouw en goedgezind beschouwde, en uit wier midden hij gaarne eene bezending zoude hebben ontvangen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 15 Junij.

Een droevig ongeluk, gisteren op den Teems, niet ver van Londen, voorgevallen, heeft op nieuw bewezen, hoe noodzakelijk het is, van Gouvernementswege een beter toezigt over de stoombooten te houden. De ketel van de stoomboot *Victoria*, van Hull naar Londen komende, is bij het plotseling opblinden der boot gesprongen, en heeft eene uitbarsting te weeg gebragt, waarbij elf personen het leven verloren hebben. Er waren meer dan 80 passagiers aan boord, van welke echter de meesten met den schrik zijn vrijgekomen. Men zegt, dat een deskundige, den ketel voor eenigen tijd geschoond hebbende, dit ongeluk voorspeld heeft.

Van den 16den. Zijne Exc. de baron *van der Capellen*, vertegenwoordiger van Z. M. den Koning der Nederlanden bij de krooning, is h. l. Donderdag met zijne echtgenote en gevolg alhier aangekomen. Bij het opkomen van Zr. Ned. Ms. gewapende stoomboot *Phoenix* op den Teems, werd dezelve met een Koninklijk saluut begroet. Vrijdag is Z. Exc., door den Nederlandschen gezant *Dedel*, aan lord *Palmerston* voorgesteld.

De graaf *Stroganoff*, Russische, de prins *von Schwarzenberg*, Oostenrijksche, en de markies *de Miraflores*, Spaansche gezant, allen vertegenwoordigers van hunne Souvereinen bij de krooning, zijn mede hier aangekomen. Eerstgenoemde gezant heeft den overtocht van Rotterdam, met den *Batarier*, in 23 uren gedaan. — De hertog *van Nemours* wordt, met een luisterrijk gevolg, den 21sten alhier verwacht. De maarschalk *Soult* zal den 19den aankomen, en dus alhier niet op den feestdag van Waterloo tegenwoordig zijn.

— Onze dagbladen zijn opgevuld met de plegtigheden, welke bij de aanstaande krooning van H. M. zullen plaats hebben. H. M. zal des morgens te 10 uren het paleis van Buckingham verlaten, om te 11 uren in de abdij van Westminster aan te komen. Bij haar vertrek zal H. M. gekleed zijn in het koninklijke kleed van karmozijn-rood fluweel, met hermelijn gevoerd en gouden kant omzoomd. H. M. zal met alle Hoogsterzelver ridderorden zijn versierd, en een gouden hoofdsieraad dragen. Na den afloop der plegtigheid zal H. M. zich uit het koor naar de westelijke deur van de abdij begeven, met den koninklijken mantel om en hare kroon op het hoofd, dragende in hare rechterhand den scepter met het kruis, en in hare linker den wereldbal. Alle sieraden, welke tot de plegtigheid behooren, zullen aan de westelijke deur der abdij worden afgegeven aan hen, die met de bewaring van dezelve zijn belast.

Van den 17den. Morgen, ter gelegenheid der viering van den verjaardag van den slag bij Waterloo, zal in Hyde-park eene groote en luisterrijke wapenschouwing van troepen der garde gehouden worden, waarbij de Koningin in persoon zal tegenwoordig zijn.

— Een dagblad, behoorende tot de partij der Whigs, maakt gewag van een gerucht, volgens hetwelk de eerste minister, lord *Melbourne*, zoude denken aan een huwelijk van hem met de hertogin van Kent, de moeder der Koningin. — Hetzelfde blad wil weten, dat tot een huwelijk van de Koningin met prins *George van Cambridge* stellig besloten is.

FRANKRIJK.

PARIJS den 16 Junij.

In de Kamer der Gedeputeerden van gisteren is het ontwerp van wet wegens den spoorweg tusschen Parijs en Havre ter tafel gebragt. De vier eerste artikelen werden daarvan aangenomen. In de zitting van heden zijn de beraadslagingen voortgezet en ten slotte is het ontwerp met 293 tegen 147 stemmen goedgekeurd.

— Den 14den is te Bordeaux in een voorloop-pakhuis een brand uitgebarsten, die door het vele voedsel dreigde noodlottig te worden. Men was dan ook ijverig bezig, om de vorderingen der vlammen zoo veel mogelijk tegen te gaan, en de prefekt, de maire en andere autoriteiten waren ter plaatse aanwezig en zelfs tot in den gang van het bedreigde woonhuis doorgedrongen, toen, door de plotselinge ontvlaming van den in de kelders aanwezige voorloop, zich eene geweldige uitbarsting deed hooren, die het gebouw deed schudden en waarop de gewelven en de daarin rustende vloer instortten. Zesentwintig personen werden door dit instorten bezeerd, sommige zelfs zeer ernstig. Het was akelig in den eersten schrik de vele deels gebrande en bebloede personen naar de gasthuizen en naburige heelmeeesters te zien brengen. Onder de gekwetsten zijn de prefekt en de secretaris-generaal der prefektuur.

— Naar aanleiding van verschillende berigten uit Algiers, schijnt de staat van zaken aldaar niet zeer gunstig voor Frankrijk te zijn, en de vrees te bestaan, dat nieuwe onlusten in deze belangrijke volkplanting zouden kunnen uitbreken. Dezer dagen zijn door den maarschalk *Valée*, gouverneur-generaal van Algiers, belangrijke dépêches voor de Regering afgezonden, welke, naar men wil, eene door hem met den verjaagden Bey van Constantine gesloten overeenkomst behelsden. Van den anderen kant echter, zou de beruchte *Abd-el-Kader* wederom eene dreigende handhaving hebben aangenomen, en zelfs onlangs eene persoonlijke bijeenkomst met den Keizer van Marokko gehad hebben, en deze Vorst zich steeds der Fransche regering zeer ongezegen betoonen.

In hoe verre overigens het vertrek der Turksche vloot naar Tunis, waarvan reeds vroeger is melding gemaakt, in verband staat met nieuwe moeilijkheden, welke Frankrijk in Noord-Afrika zoude kunnen ondervinden, is nog met geene genoegzame zekerheid bekend. Volgens tijdingen uit Tunis, van den 29 Mei, is den dag te voren het Fransche linesschip *Jena*, van welks boord de vlag van den schout-bij-nacht *Lalande* wappert, voor *Goleta*, aan den mond van de golf, te Tunis ten anker gekomen, alwaar hij een Turksch oorlogs-fregat heeft gevonden, hetwelk reeds den gezant van den Sultan had ontscheept, die den firman heeft overgebragt, waarbij de Groote Heer den nieuwen Bey van Tunis op nieuw met het gezag over dat regentschap bekleedt. De bevelvoerder van het gemelde Turksche schip heeft aangekondigd, dat hij weldra door een geducht smaldeel zoude gevolgd worden.

— Van Madrid schrijft men, dat tegen het sluiten van de zitting der Kamers, hetwelk in het begin van Juli moet plaats hebben, de graaf *Torreno* als ambassadeur naar Parijs gezonden zal worden.

De henden uit Catalonis zijn Opper-Aragon binnengekomen, onder het be-

vel van *Ros Royer*, en daar de troepen der Koningin zeer uiteen liggen, ontmoeten er de Carlisten geen' wederstand en geven zich ongestraft aan allerlei baldadigheden over.

Tusschen de troepen van den generaal *Orúa* en de bende van *Cabrera* heeft te Munieso eene ontmoeting plaats gehad, waarbij de Carlisten het onderspit zouden gedolven hebben.

Epartero is den 9den te Puente la Reina aangekomen.

Don *Carlos* bevond zich dien dag nog te Tolosa, en was ijverig bezig met het oprigten van een nieuw ministerie en met het stillen van het misnoegen der inwoners over de drukkende belastingen, die hij uitgeschreven heeft.

— Het ministerieel ochtendblad maakt gewag van brieven uit Madrid, van den 9den, volgens welke het Bewind en de Kamer der Gedeputeerden zich desdijds bezig hielden met een plan, om een vergelijk met de opstandelingen in de Baskische provinciën en in Navarre tot stand te brengen. De erkenning van de *fueros*, of voorregten, van die provinciën zoude den grondslag van dat ontwerp uitmaken. Men verhaalde daarbij, dat de bevelhebber van de op de noordelijke kust gestationeerde Engelsche scheepsmagt instructiën had ontvangen betrekkelijk een plan van gelijken aard.

Van de zijde der Constitutionelen wordt gemeld, dat zich onder een gedeelte van de krijgsmagt van *Cabrera*, die thans in aanzienlijken getale in de omstreken van Cantavieja vereenigd is, een ernstig misnoegen heeft geopenbaard, ten gevolge van het heerschende gebrek aan levensmiddelen. *Cabrera* zoude er echter in geslaagd zijn, om de misnoegden te ontwapenen en te verwijderen.

— Voor de regtbank alhier is dezer dagen uitstelt tot het bepleiten eener zaak gevraagd en bekomen, op grond, dat een der beide advocaten genoodzaakt was geweest, zich 2000 bloedzuigers te doen leggen. Toen hierop ook voor de volgende zaak uitstel werd verlangd, vroeg de voorzitter *Seguier* vrij gemelijk, of er alweder bloedzuigers in het spel waren.

— In een bijzonder schrijven uit Munster, van den 4 dezer, leest men, dat een buitenlandsche geestelijke, dien men voor eenen Belgischen zendeling hield, door twee gendarmes in het huis van arrest was gebragt. Zijn veelvuldig doorkruisen van het distrikt van Teckemburg had de aandacht op hem getrokken. Al wat men van hem weet is, dat hij een Franschman van geboorte is, dat hij het Duitsch een weinig verstaat en dat hij bij het komen in het huis van arrest houder was van een pakket papieren, die hij verklaard heeft, niet dan aan den magistraat te willen afgeven.

— Volgens de Bernsche dagbladen hebben eenige dieven van paardenhaar, in den nacht van den 1 op den 2 Junij, in het groote moeras van het Seeland, aan niet minder dan 99 paarden, die daar liepen weiden, de staarten afgesneden.

— Het Parijssche dagbl. *l'Europe* deelt het volgende berigt mede:

Eindelijk hebben de Hoven van Europa hunne wilsverklaring stellig aan den dag gelegd: de 24 artikelen zullen als de definitive wet aan België worden opgelegd. Dat land moet deszelfs toestemming geven binnen veertien dagen nadat de Conferentiën zullen hervat wezen, anderszins wordt het door militaire kracht daartoe gedwongen. Wij weten stelligwijze, dat Frankrijk zich in deze aangelegenheid niet van Pruisen en Oostenrijk afscheidt; zelfs Engeland verlaat de Belgen en *Leopold*; de 24 artikelen worden de beslissers der kwestie.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 17 Junij.

Bij Koninklijk besluit van den 1 dezer wordt dat van den 29 Augustus 1837, betreffende de kustvisserij, in zoo verre gewijzigd, dat de visscherij met het zoogenoemde seil- of singelnet langs de stranden in geen gedeelte van het jaar geheel verboden zal zijn, maar van den 15 November tot den 1 Februarij niet zal mogen gedreven worden vroeger, dan twee uren vóór en later dan twee uren na het tijdstip van hoog water.

— Z. D. H. de hertog *Bernhard van Saksen-Weimar* is, na te Rome bij den Paus, aan wien hij door den Nederlandschen gezant, den baron *de Liedekerke*, voorgesteld werd, een bijzonder gehoor gehad te hebben, den 28 Mei, met Hoogst-deszelfs gemalin en kinderen, naar Napels vertrokken. Den 30sten woonde de hertog, nevens deszelfs gemalin, aldaar de gala-komedie in den schouwburg San Carlos bij, ter gelegenheid van het naamfeest des Konings, die echter zelf, uit hoofde eener ongesteldheid, daarbij niet tegenwoordig was. De hertog genoot, bij die gelegenheid, de eer, in de Koninklijke loge te zitten tusschen de Koningin en de Koningin-Moeder, terwijl deszelfs gemalin en zoon mede in die loge, ter zijde van H. M. de Koningin, gezeten waren.

— De Belgische gezant te Londen, de heer *van de Weijer*, is te Brussel aangekomen. Het Belgische Handelsblad verzekert, dat het gouvernement voornemens is, een' persoon te benoemen, die in de geldelijke aangelegenheden van Nederland zeer doorkneet is, en dat deze, zijnde de heer *Lyon*, directeur der domeinen te Luik, met den heer *van de Weijer* naar Londen zal vertrekken, om over de aangelegenheden der schuld te onderhandelen. (De heer *van de Weijer* wordt den 25sten te Londen terug verwacht.)

— De beruchte *de Potter*, die sedert eenige dagen te Brussel is, heeft een vlugschrift uitgegeven, getiteld: *Y aura-t-il une Belgique*, d. i., zal er een België zijn? Daarin zegt hij, onder anderen, dat er voor België slechts twee wegen openblijven, of om zich aan alles gelaten te onderwerpen, of zich wederom terug te plaatsen op het standpunt, waar men in 1830 op stond. Hij raadt in het algemeen aan, zich van de Noordsche Mogendheden af te scheuren, en zelf met eigene middelen te handelen. Ook beklaagt zich de schrijver, dat thans het Julij-volk (de Franschen), hoe ongelooflijk ook, den roem zal hebben, om het bevel der Londensche Conferentie aan het September-volk (de Belgen) te hebben opgedrongen.

Van den 19den. Z. M. de Koning heeft eenige bepalingen vastgesteld betrekkelijk tot de verantwoording der aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds verschuldigde bijdragen.

— Tot oprigting van een gebouw voor het provinciaal gerechtshof in Vriesland heeft Hoogstdezelve eene Rijks subsidie toegestaan.

— Onder voorzitting van den heer *H. Ewijk*, raad-adviseur van het departement van binnenlandsche zaken, is dezer dagen alhier eene bijeenkomst van hoofdambtenaren van den waterstaat gehouden, om te onderzoeken, in hoe ver het aanleggen eener haven te Scheveningen mogelijk en nuttig zoude kunnen zijn.

Van den 19den. Door Z. M. zijn henoemd tot staatsraden in buitengewone dienst de heer *van der Houten*, President der Nederlandsche Handel-Maatschappij, en de heeren *Gouverneurs* der provinciën Noord-Brabant en Groningen.

— In den nacht van den 18 op den 19 dezer werd Schoonhoven met eenen vernielenden brand bedreigd, die echter, dank zij de onvermoeide pogingen der brandmeesters en hunne onderhoorigen, de zorg van het brandpiket en de belangstellende medewerking der goede burgerij, geene aanmerkelijke vorderingen heeft gemaakt. De brand ontstond in de grutterij van *Johannes Kalisvaart*, weik pand, benevens het belendende pakhuis van den heer *van Nooten* eene prooi der vlammen zijn geworden, terwijl de vele aanzienlijke gebouwen en ook de nabij gelegene Hervormde kerk, tot welke de vlam ieder oogenblik dreigde over te slaan, behouden en zelfs onbeschadigd zijn gebleven.

AMSTERDAM den 18 Junij.

Zaterdag middag 11. is, tusschen twaalf en een uur, in de gemeente van Nieuwer-Amstel, aan de leerlooijerij van den heer *Berns*, gelegen op het Lange Tuinpad, aan de Baarsjes, een hevige brand ontstaan, en zijn, in weerwil van de hulp van vijf of zes brandspuiten, een groot gedeelte der looijerij, het koets-huis en twee daarin staande rijtuigen geheel verbrand.

Van den 19den. Men verneemt, dat door de Regering de noodige maatregelen zullen worden genomen, om den ontworpen spoorweg van Amsterdam tot Arnhem met gepasten spoed te doen aanvangen en voltoojen, zullende tot dit einde binnen kort de aanbestedingen voor die werken geschieden, en tevens de weg bepaald worden, waarover dezelve zal loopen.

— Men verzekert, dat door Z. M. dezer dagen verleend zijn de drie volgen de octrooijen: 1) aan den heer *A. Perpignan*, te Parijs, voor den tijd van 10 jaren, wegens eene nieuwe wijze tot bouwen van onbrandbare huizen en gebouwen; 2) aan den heer *W. Chadwich*, te Londen, voor de uitvinding eener verbeterde oeconomische brandstof, en 3) mede aan gemelden heer *Chadwich*, voor eene verbeterde bereiding van Jodenlijm of Asphalte.

GRONINGEN den 21 Junij.

De Breede Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier heeft op gisteren, ter vervulling der vacature, ontstaande door het emeritaat van den weleerw. zeer gel. heer *J. Martinet Kuypers*, uit het vroeger gemaakte *traafstal* van Predikanten geformeerd het volgende zetal, alphabetisch geplaatst: DD. *P. Boeles*, te Noorddijk; *A. Rutgers van der Loeff*, te Noordbroek; *J. Meijer*, theol. doct. te Beetgum; *D. Pijzel*, te Dordrecht; *J. J. Swiers*, te Havelte, en *A. Tonkens*, te Oostwold.

— Het 1ste Bataljon der 10de afdeeling Infanterie, hetwelk alhier 4 jaren in garnizoen heeft gelegen, is heden morgen van hier naar het kamp van Regen vertrokken.

HAREN den 20 Junij. Uit het te voren gemaakte twaalfstal werd heden het navolgende zestal van predikanten en kandidaten geformeerd, alphabetisch geplaatst: DD. *Sinnighe Damsté, Groen en Roessingh*, predikanten te Vriescheloo, Emmelkamp en Gasselte-Nieuwveen — *B. J. Cramer van Baumgarten, H. Huisinga, en S. Coolhaas van der Wouda*, kandidaten bij de provinciale kerkbesturen van Vriesland en Drenthe.

ZWOLLE, den 18 Junij. Men yverneemt, dat de wel eerw. heer Oort voor het beroep naar Zwolle heeft bedacht, en dat de Breede Kerkeraad op morgen weder tot de Nominatie zal overgaan.

Mengelwerk.

KORTE OPMERKINGEN OVER DE GEZONDHEID VAN NOORD-NEDERLAND EN DE PROVINCIE GRONINGEN, VOLGENS STATISTIEKE EERKENNING.

Even waar als onaangenaam voor deszelfs bewoners is het, dat men over de gezondheid van oud-Nederland over het algemeen zeer ongunstig denkt, zoodat wij onzen vaderlandschen bodem niet zelden hooren beschrijven, alsof dezelve slechts een moeras ware, alleen geschikt om een hoop kikvorschen en amfibien te onderhouden. Iedere enigzins naauwkeurige opmerking moetechter het tegendeel leeren, en wie zich nog niet genoeg van deze waarheid overtuigd gevoelt, kan uit de Jaarboekjes van den Heer LOBARTO den jaarlijkschen aangroei der bevolking opmerken. En ofschoon wij ook zelve weten, dat wij in vergelijking van andere landen redenen genoeg bezitten, om over onzen gezondheidstoestand tevreden te zijn, zoo zien wij toch gaarne, dat ook anderen door onderzoek genoodzaakt worden dit toe te stemmen. Zoodanig zijn ook de waarnemingen van den heer GENDRIN, een' der eerste en ijverigste geneesheeren van Parijs, over dit punt gedaan, naar ons inzien wel waardig, om bij wijze van uittreksels kortelijk in dit Dagblad medegedeeld te worden.

De zeven Provinciën der oude Republiek beslaan te zamen eene grondsoppervlakte van 3,490,000 hectaren, waarvan 800,000 alleen bouwland zijn, het gehele overige gedeelte bestaat in weideland, moerassen, meren, rivieren en kanalen. In deze kleine ruimte besloten, zijn 2,149,000 inwoners gedurende vele maanden van het jaar aan den invloed der rochtige dampen blootgesteld, welke zich uit eene zoo groote oppervlakte waters en lage landen, die des winters geheel onder water zijn, ontwikkelen, terwijl in den zomer deze dampen in verderfelijke miasmen veranderd worden, door het opdroogen der geïnundeerde landen.

Noord-Nederland bezit dus eene bevolking, zoo talrijk als geen land in evenredigheid van deszelfs uitgebreidheid oplevert en daarenboven is het nog onderworpen aan vele ziekteoorzaken, die onder de vermogendste gerangschikt moeten worden, en desniettemin beweerde onze Prof. BAKKER, dat de middelbare levensduur in Nederland niet korter is, dan in eenig ander land. Alhoewel deze uitspraak schijnbaar strijdt tegen onze kennis van de uitwendige schadelijke invloeden, was toch de heer GENDRIN gedwongen deze waarheid te erkennen, toen hij het getal der geboren en gestorvenen in Nederland vergeleek met dat van het geroemde Frankrijk, en zelfs met het algemeen voor zeer gezond gehouden België. Ik vertrouw, dat men het hier volgende overzicht met des te meer genoegen zal nazien, daar ons hieruit bovendien blijkt, dat onze Provincie Groningen, zoo dikwijls door vreemden en zelfs door onze Hollandsche landgenooten als allerongezondst uitgekreten, in tegendeel eene eerste plaats onder de voor de gezondheid voordeeligste gewesten bekleedt.

Zijne berekening loopt over de vijf jaren van 1820 tot 1825, en hieruit bleek hem, dat in Frankrijk jaarlijks een persoon van 39 sterft, in de zeven Provinciën 1 van 42,75, in België 1 van 48,10 en in de Provincie Groningen 1 van 49,30. Men leeft dus in Frankrijk over het algemeen korter, dan in het verachte Holland, veel korter, dan in België en dan nog korter, dan in Groningen, welk gewest dus meer dan onverdiend onder de blaam van ongezondheid bij buitenlanders staat aangeschreven.

De verhouding van de jaarlijks geboren wordende tegen de plaats hebbende sterfgevallen is niet minder gunstig. Uit de lijsten door den heer GENDRIN, over dezelfde vijf jaren opgemaakt als van de boven opgegevene sterfgevallen, wordt ons kenbaar, dat Frankrijk jaarlijks 1 geboorte telt op 31 inwoners.

In de zeven provinciën van Noord-Nederland heeft men in het algemeen 1 geboorte op 25,55, in België 1 op 28,43 en in de Provincie Groningen 1 op 28,9.

Ten opzichte van de geboorte staat dus ons Land op een' veel gunstiger voet, dan Frankrijk en zelfs België, zoodat hierdoor het verschil ten voordeele van België door het enigzins kleiner getal sterfgevallen bijna vereffend wordt. De aangroei der bevolking staat immers volgens deze berekening in België als 1 tot 1,69, in Noord-Nederland als 1 tot 1,67, in Groningen als 1 tot 1,70, terwijl eindelijk in Frankrijk een sterfgeval tot 1,26 geboorte staat aangekeend.

Deze berekeningen leeren ons, dat wij niet altijd op de eenmaal aangenomene stellingen over de al of niet gezondheid eener streek, volgens deszelfs natuurlijke ligging, gronds- of weersgesteldheid opgemaakt, kunnen vertrouwen, daar dan zeker ons Land, volgens het eenparig oordeel der meeste Natuurkundigen, op eene zeer ongunstige schaal zoude gebragt worden; terwijl eene naauwkeurige statistieke berekening juist het tegendeel bewijst, daar wij zoo een zagen, dat de aangroei der bevolking in geen dezer landen zoo gunstig bevonden wordt, als in het natte, koude, aan zee geleegene Groningen. Daarenboven hebben wij uit het hier boven medegedeelde gezien, dat de gemiddelde levensduur der Franschen tot die der Nederlanders staat als 39 tot 42,75, tot de Belgen als 39 tot 48 en tot de Groningers als 39 tot 49,3.

Deze korte opgave van eene berekening, door eenen vreemdeling aangaande ons Vaderland gedaan, zal, hoop ik, genoeg zijn, om ook hen van onze landgenooten, die nog altijd over de ongezondheid van hun land en het nadeelige van ons klimaat jammeren, te overtuigen, dat hunne klachten ongegrond zijn, en dat wij ook in dit opzigt, zoowel als in vele andere, boven vele volken redenen hebben, om over het land onzer inwoning tevreden te zijn.

Bij eene volgende gelegenheid hoop ik ook over onze Stad eene dergelijke vergelijking en berekening te kunnen mededeelen.

EENE VRAAG.

De verhouding der consumtie van wijn, bier en jenever wordt ons door den Hoogleraar VAN GRUNS, in zijne *Handhaving van der ingezetenen gezondheid*, omstreeks het jaar 1800, opgegeven als volgt:

In de geheele Republiek der Nederlanden worden jaarlijks 360,000 ankers wijn, 2,880,000 ankers bier en 480,000 ankers sterke dranken gebruikt. Dat is één anker wijn tegen acht ankers bier en tegen een en een derde anker jenever.

Toenmaakt echter gebruikte men in Groningen en Ommelanden veel meer bier, dan wijn of jenever, en onderscheidde zich deze provincie van alle andere in dezen opzichte allergeenst.

Toen namelijk werd in Stad en Lande de jaarlijksche consumtie als volgt bevonden:

van wijn	8,260 ankers,
van bier	234,000 —
van sterke dranken	28,000 —

VAN GRUNS schrijft aan, dit meerder gebruik van bier de kloeke gestalte, gezondheid en goede zeden der Groningers toe, en wijst op zijne geboorteplaats als een voorbeeld voor de geheele Nederlanden. Echter betreurt hij het, dat, terwijl er in het begin der achttiende eeuw in de stad Groningen nog 100 bierbrouwerijen aanwezig waren, er in 1769 nog slechts 36 gevonden werden, en in 1800 dezelfde reeds tot op 8 terug gegaan waren.

Nu vraagt de ondergeteekende, of niet iemand uit Groningen en omstreken zijne Provincie en zijn Vaderland de dienst wilde bewijzen, om eens na te sporen, of de consumtie van deze drie onderscheidene dranken in de laatste 38 jaren ook verandering ondergaan heeft, en van welken invloed men zulks in het algemeen en in het bijzonder rekenen mag?

O. G. HELDRING,

Lid der Maatschappij van Letterkunde te Leiden.

Naar wij vernemen, is de veelbesprokene kwestie over het Gröninger Kerk-briefje, J. I. Dingsdag, den 19den, weder voor de Regthank hier ter stede ter tafel gebragt; doch de verdere behandeling daarvan tot nadere dagbepaling uitgesteld. Het is zekerlijk de wensch van velen onzer Ingezeten, dat deze zaak toch pindelijk eens naar regt en billijkheid beslist worde; en zoo dit al niet meer vóór den afloop van het tegenwoordige kwartaal kan geschieden, willen wij hopen, dat zulks toch vóór dat van het eerstvolgende het geval moge zijn, en dat zoo aan de hestendige vertraging, welke de uitgave van dit Briefje somtijds, gelijk, onder anderen, bij de viering van den laatsten biddag, ook ten nadeele der armen, ondergaat, een einde worde gemaakt.

N. N.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Binnengekomen te Texel, den 17 Junij. D. D. de Jong, *Wilhelmina Hendrika*, van Hull, - den 18den, J. Klaven, *de Vriendschap*, van Liverpool, - R. Remkes, *Margaretha*, van Stettin n. Antwerpen, als bijlegger. - Te Helvoet, den 19 Junij, A. C. Hazewinkel, *Anja*, van Dantzig. - Te Vlissingen, den 16 Junij, kapit. G. S. de Vries, *Luna*, van Newbaringerseel n. Antwerpen. - H. J. Schoemaker, *Alberdina*, van Leer naar Antwerpen. - Te Shields, den 12 Junij, Hubert, *jonge Anna*, van Amsterdam. - Te Harwich, den 15 Junij, de Jong, *Uitredding*, van Rotterdam. - Te Stockton, den 14 Junij, Jonkhoff, *Zeldenrust*, van Harlingen. - Te Gravesend, den 13 Junij, Tippema, *Vriendschap*, van Workum. - Te Leith, den 11 Junij, Eddes, *Concordia*, van Dordrecht. - Te Hull, den 12 Junij, Visser, *vr. Anna*, van Amsterdam, - den 14den, Kraanstuiver, *Maria Johanna*, van Stavoren. - Te Hamburg, den 15 Junij, Bakker, *Zwaantje*, *Rosetta*, *Eliza*, en de Jong, *Elisabeth*, alle drie van Amsterdam. - Te Pillau, den 8 Junij, Teensma, *jonge Brechtus*, van Groningen. - Hazewinkel, *Onder-neming*, van Zaandam. - den 9den, Boll, *vr. Stijntje*, van Groningen. - den 10den, kapit. Nagel, *de Broederlijke Liefde*, en den 11den, kapit. Drewes, *Hendrika*, Brons, *Johanna Margaretha*, en de jonge, *Hendrika*, alle vier van Amsterdam. - Te Memel, den 6 Junij, kapit. de Jong, *Siccolina Hootes*, van Edam, - kapit. Lukens, *Gezina*

Johanna, van Harlingen. - Te Kopenhagen, den 12 Junij, kapit. Naer, *Catharina*, van Straalsund. - Te Copen, tusschen den 9 en 12 Junij, kapit. Visser, *Mercurius*, van Dantzig. - Te Dantzig, den 8 Junij, kapit. de Boer, *Gezina*, van Amsterdam, - kapit. Greven, *Libra*, van Muiden, - kapit. Zeven, *Alkmaar*, van Alkmaar, - den 9den, kapit. Fokkens, *Gezina Catharina Brons*, van Antwerpen, - Visser, *de Hoop*, van Pekela, - Mulder, *jonge Egbertus*, van Rotterdam, - de Vries, *Gebina*, van Groningen, - den 10den, kapit. Mulder, *Rensina*, en Kwakenburg, *Concordia*, beide van Amsterdam, - de Boer, *Frans Wilkens*, van Delfzijl.

Vertrokken van Texel, den 17 Junij, A. van Veen, *Johanna*, naar Bordeaux, - den 18den, G. de Jong, *Olivier van Noord*, naar Batavia; wegens tegenwind en stilte terug gekomen, - O. J. Kuiper, *Jantina*, naar Bordeaux, - H. H. Koops, *Angelina*, en G. L. Swart, *Maria Catharina*, beide naar Cardiff, - O. G. Bakker, *Cornelis*, naar Hull, W. J. Wilkens, *Petrus Ludovicus*, naar de Oostzee. - Uit het Vlie, den 16 Junij, K. D. de Jonge, *Neptunus*, naar Havana, - D. Ouweland, *Goede Verwachting*, naar Hull, - K. K. Hagedoorn, *Maria Anna*, en R. H. Lutje, *Antonia Francina*, beide naar de Oostzee, - D. K. de Groot, *Houthandel*, naar Christiansand. - Van Helvoet, den 18 Junij, D. T. Doornbos, *Alida*, en P. R. Heisman, *Oorust*, beide naar Liverpool, - D. J. Greven, *Helena*, naar Riga. - Van Bril, den 18 Junij, D. H. Puister, *Rozina Jeltina*, naar Oleson. - Van Maassluis, den 18 Junij, R. R. Sap, *Vriendschap*, naar Nantes, - H. L. Heres, *jonkv. Elisabeth*, naar Liverpool. - Van Kroons ad, den 7 Junij, de Boer, *Johanna Margaretha*, naar Amsterdam. - Van Boldera, den 3 Junij, Duit, *Maria*, naar Elsenaur, - den 5den, Veen, *Harmonie*, naar Amsterdam, - den 6den, Post, *Anna Luitzia*, naar Amsterdam, - Smag, *Lamoraal Ulbo*, en van Driesten, *Martina Johanna*, beide naar Elsenaur. - Van Straalsund, den 8 Junij, Naezel, *Catharina*, naar Kopenhagen. - Van Swinemunde, den 10 Junij, Posthumus, *jonge Jeltje*, en Stutvoet, *Gezina Catharina*, beide naar Rouaan. - Van Travemunde, den 14 Junij, Klontje, *Meirina*, naar Wismar. - Van Dantzig, den 9 Junij, kapit. Boswijk, *Hendrika*, naar Amsterdam. - Van Pillau, den 11 Junij, kapit. van Dam, *Catharina*, naar Amsterdam.

* * De KOMMISSIE voor de ZONDAGSCHOLEN zal weder vergaderen op VRIJDAG, den 29 Junij, des namiddags te drie uren, in het PROVINCIE-HUIS alhier, en alsdan aannemen degenen, die, boven de 16 jaren oud zijnde, als LEERLINGEN dezelve wenschen te bezoeken.

GRONINGEN den 21 Junij 1838.

GEBORTE-, HUWELIJS- EN STERFBERIGTEN.

* * Mijne Echtgenoot BAUKJE BEEKHUIS beviel heden van eene DOCHTER. GRONINGEN den 15 Junij 1838.

J. W. HOMMES.

* * LEEUWARDEN den 15 Junij 1838. Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON BREGTJE HESSELINK, geliefde Echtgenoot van Mr. C. J. VAN DER VEEN.

* * Heden beviel van eenen welgeschapenen ZOON Vrouwe C. G. HAERSMA VAN VIERSSEN, hartelijk geliefde Echtgenoot van Jonkh. Mr. H. J. TRIP. GRONINGEN den 16 Junij 1838.

* * Heden beviel van eenen welgeschapenen ZOON A. G. VAN DELDEN, geliefde Echtgenoot van

H. MENALDA,
Med. et Art. Obst. Dr.

DEVENTER den 18 Junij 1838.

Eenige kennisgeving.

* * Heden morgen beviel voorspoedig van eene DOCHTER R. MULDER, geliefde Echtgenoot van

D. D. PEPPINK.

GRONINGEN den 19 Junij 1838.

* * Heden nacht te half een verlostte zeer voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON CATHARINA HENDERIECA VAN LINTEL, geliefde Echtgenoot van

D. WACHTERS,
Borstelmaker aan het Damsterdiep.

GRONINGEN den 20 Junij 1838.

* * ENGELBERT den 21 Junij 1838. Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot A. HOEKZEMA van eenen ZOON.

Do. J. R. FOLKERS.

* * Getrouwd:

J. B. SICMAN,
M. VELTMAN.

NOORDDIJK den 20 Junij 1838.

* * Getrouwd:

B. J. BOUWMAN,
van Groningen,
en
J. M. JUURSEMA,
van de Leek.

GRONINGEN den 21 Junij 1838.

* * Na eenige maanden lijdens, ontsiep heden morgen zeer zacht mijne teeder-geliefde, Echtgenoot MARIA JACOB VAN DER WEIDE, in den bloeienden leeftijd van ruim 24 jaren.

Hijna twee jaren mogt ik slechts met haar door een gelukkig huwelijk verenigd zijn. Een pand der liefde laat zij mij achter. Diep bedroefd over haar zoo vroeg verscheiden, staar ik, met hare eenige Zuster en al hare Betrekkingen, haar naar de Gewesten des lichts en des vredes in hoop en vertrouwen na.

ACKERWOUDE den 15 Junij 1838.

P. VAN KLEFFENS,
Predikant.

Eenige kennisgeving.

* * Mijne innig geliefde Echtgenoot GRIETJE JACOBS BOS werd mij heden avond te 10½ uur, in den ouderdom van ruim 38 jaren, na eene gelukkige echtvereniging van bijna 14 jaren, mij 5 hulpbehoevende Kinderen nalatende door den dood ontrukkt.

WINSUM den 15 Junij 1838.

J. J. PETTINGA,
Deurc.

Eenige kennisgeving.

* * Heden morgen te acht uren overleed, op het onverwachtst, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot MARIA GORTER, in den nog jeugdigen leeftijd van 23 jaren en eenige dagen, na eene echtvereniging van bijna vier jaren, mij nalatende een Zoonje.

GRONINGEN den 17 Junij 1838.

H. W. SCHREUDER,
Chirurgijn en Vroedmeester.

Eenigste kennisgeving.

* * Heden namiddag te twee uren overleed tot mijne groote droefheid, na een langdurig en smartelijk lijden, mijn teeder-geliefde Echtgenoot PETRUS GEESTMAN, in den ouderdom van ruim 38 jaren, waarvan ik anderhalf jaar in een' genoeglijken echt met hem heb doorgebracht. Allen, die den braven overledene gekend hebben, zullen zekerlijk beseffen, hoe veel ik aan hem verloren heb; doch de gedachte, dat hij dit leven met een zaliger leven verwisseld heeft, doet mij, vertrouwen op God, in mijn lot berusten.

GRONINGEN den 17 Junij 1838.

JAKOBA SMIT,
Wedw. P. GEESTMAN.

* * DE WAARDEN, Gemeente, GRIJPSKERK, den 19 Junij 1838. Heden nacht, even vóór twaalf uren, overleed tot mijne groote droefheid, aan eene langdurige borstziekte, mijn geliefde, Echtgenoot KORNELIS JACOBS GAAR-KEUKEN, in den ouderdom van bijna 60 jaren, na eene gelukkige echtvereniging van ruim 39 jaren, mij nalatende 7 Kinderen, waarvan twee gehuwd zijn. Deze is dienende tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

A. K. DE POEL,
Wedw. K. J. GAARKEUKEN.

* * Heden avond te 5 uren overleed te Sappemeer, aan eene slijmberoerte van 5 dagen, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder LAMMECHIEN SIETES BREDERODE, Weduwe GEERT REINDERS BOUMAN, in den hoogen ouderdom van 84 jaren, 4 maanden en 15 dagen. Diep bedroefd geven wij hiervan kennis aan Vrienden en Bekenden.

Dienende deze zoowel voor bijzondere als algemeene kennisgeving.

BEERTA den 19 Junij 1838.

R. G. BOUMAN,
Uit aller naam.

* * Heden overleed, in den ouderdom van bijna zesenzeventig jaren, onze waarde Zuster JANTJEN REILINGH, Wedw. H. G. BONTEKOE, GEERT REILINGH.

GRONINGEN den 20 Junij 1838.

Eenige kennisgeving.

